

ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ»

Сучасний фінансовий стан більшості підприємств в даних економічних умовах можна назвати складним, основна частина прибутку має інфляційний характер, не кращим є положення і з платоспроможністю. Сучасний стан національної економіки, коли більшість підприємств перебуває в скрутному становищі, вимагає під суб'єктив господарювання підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності на ринку. Однією з складових стабільності та прибутковості підприємства виступає його фінансова стійкість. Вона характеризується як зовнішнім середовищем – стабільним економічним середовищем, так і внутрішнім середовищем – результатами господарювання підприємств.

Фінансову стійкість оцінюють на підставі співвідношення власного та залученого капіталу підприємства, темпів нарощування власних активів, також відображає збалансованість засобів та джерел їх формування, доходів і витрат, грошових і товарних потоків, показує співвідношення довгострокових і поточних зобов'язань, свідчить про достатність забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами тощо.

Встановлено, що наукова література поняття «стійкість» отожднює з поняттям сталості (незмінності, постійності) та стабільності (забезпечення сталості). Стійкістю підприємства як економічною категорією охоплюють фактори забезпечення стану контрольованої рівноваги та здатності до сталого економічного зростання через ефективне управління діяльністю підприємства.

Аналіз економічної літератури засвідчив, що, в залежності від ракурсу дослідження, під поняттям «фінансова стійкість підприємства» тлумачать: граничну межу залежності підприємства від залучених джерел фінансування, діагностику стану фінансових ресурсів підприємства та ефективність їх розміщення, стан платоспроможності рахунків підприємства, ліквідність, прибутковість та кредитоспроможність, фінансове становище та результати господарювання підприємства. Це все є результатом узагальнення наукових підходів до тлумачення сутності аналізованого поняття. Отже, фінансова стійкість – це такий стан підприємства, за якого гарантується вільний обіг грошових коштів, стабільна фінансова діяльність, ефективне управління фінансовими ресурсами, постійне перевищення доходів над витратами, розширене виробництво, безперервний процес виробництва і реалізації продукції. Дане визначення охоплює аналіз всіх сфер діяльності підприємства, що і включає в себе поняття «фінансова стійкість».

Економічна стійкість підприємства в процесі господарської діяльності визначається розміром і структурою його капіталу. Перед власниками постають питання: яке майно, з яких джерел (власних або залучених) його купувати і яке співвідношення формування сукупного капіталу підприємства є оптимальним? Розв'язок даної проблеми вимагає лише індивідуального підходу. Не існує визначеного одного правильного підходу до формування структури капіталу для підприємств різних форм власності, а також навіть для одного підприємства для всього терміну його існування. Але процес формування оптимального складу капіталу підприємства повинен відбуватися на базі мети використання структури капіталу. Структура капіталу являється співвідношенням власних і запозичених фінансових ресурсів підприємства, яке повною мірою забезпечує досягнення обраного фактору її оптимізації.

Фінансова стійкість підприємства – одна з головних складових фінансового управління підприємством, яка є характеристикою стану фінансових ресурсів, забезпеченості пропорційного та збалансованого розвитку за умови збереження платоспроможності, кредитоспроможності при допустимому рівні ризику.

Таким чином, існуючі трактування поняття «фінансова стійкість підприємства» деталізують її окремі фактори формування, ознаки, форми прояву і основні функції. Але, слід звернути увагу на те, що фінансова стійкість підприємства є категорією динамічною (що постійно змінюється), багатofакторною та, як результат, комплексною. Тому при її дослідженні необхідно поєднувати усі складові фінансових відносин суб'єкта господарювання.

У зв'язку з вище описаним, можна стверджувати, що фінансова стійкість підприємства – це стан підприємства, який досягається в процесі тісної взаємодії зовнішніх та внутрішніх факторів впливу та характеризує досягнення стану фінансової рівноваги та здатності не просто утримувати на відповідному рівні протягом певного проміжку часу основні показники діяльності підприємства, але й ефективно функціонувати та розвиватися в майбутньому.

Отже, фінансова стійкість підприємства – це рівень стабільності його фінансового розвитку та рівень фінансових ризиків, генеруючих загрозу його банкрутства.